

Ściany jak nowe

■ Jaka farba do jakiego wnętrza?

Olimpia Wolf

fol. Smieszka

PYTANIE CZYTELNIKA

Niedawno kupiliśmy dwudziesto-kilkuletni dom. Wiemy już, który pokój będzie dla babci, gdzie urządzimy salon, sypialnię, gabinet i pokój dla nastoletniego syna. W domu jest też miejsce na pralnię i pomieszczenie gospodarcze. Korytarz jest oddzielony od pokoi, kuchnia jest zamknięta. Jakimi farbami malować poszczególne pomieszczenia, by było praktycznie, a jednocześnie oszczędnie?

REDAKCJA

Jeśli znane jest przeznaczenie pomieszczeń, łatwiej dokonać racjonalnego wyboru farb do ich odnawiania. Pomieszczenia, których ściany są narażone na uszkodzenia albo poplamienie czy zachlapywanie, dobrze by było odnowić droższymi farbami lateksowymi i na tym nie warto oszczędzać. Tańszych farb akrylowych można użyć w miejscach mniej reprezentacyjnych, np. w pomieszczeniu gospodarczym.

Malowanie ścian farbami to najtańszy sposób na całkowitą zmianę wyglądu wnętrza. Prace malarskie można wykonać samodzielnie, a wybór farb jest bardzo bogaty: w sklepach można często dostać darmowe próbki, którymi można malować fragmenty ścian, by ocenić efekt kolorystyczny.

Zastanówmy się, czy wszystkie pomieszczenia chcemy pomalować w tej samej lub podobnej kolorystyce, czy może każdy domownik chce mieć pokój w swoim ulubionym kolorze? Czy kolor ma być dopasowany do mebli, czy kontrastować z nimi? Które z pomieszczeń są ciemniejsze, więc warto je rozjaśnić, a które rozświetlone przez słońce, więc można poeksperymentować z ciemniejszymi barwami? Czy wszystkie cztery ściany będą jednolite, czy może na jednej z nich ma pojawić się odmienny kolor, np. czerwień? A może rozważamy też farbę strukturalną lub tynk ozdobny?

Kiedy będziemy się zastanawiać nad doбором kolorów, **pamiętajmy, że wzorniki mogą być mylące. Oglądane w sklepach w sztucznym oświetleniu kolory będą wyglądać inaczej niż na ścianie oświetlonej światłem dziennym.** Dobrze jest zapytać, czy sklep nie ma specjalnej lampy imitującej domowe światło sztuczne – przeanalizowana pod nią barwa będzie bliższa prawdzie. Dobrze też – a niektórzy producenci mają to w ofercie – kupić próbkę farby i pomalować nią niewielki fragment ściany, by zobaczyć, jak „gra” na niej światło i jak zmienia się natężenie barwy. Jednak i pomalowanie na próbę kawałka ściany nie daje gwarancji oczekiwanego efektu – na małej powierzchni kolor wydaje się bowiem mniej intensywny. **Dobrze też wiedzieć, że farby z wysokim połyskiem podkreślą wszelkie niedoskonałości podłoża, uwidoczniają np. krzywizny ścian.** Błyszczące ściany będą jednak z pewnością łatwiejsze do utrzymania w czystości, bo brud się nie trzyma śliskich powierzchni.

Gdy wybieramy farby, zwracajmy uwagę przede wszystkim na ich jakość. Najtańsze **farby do wnętrz** mają niską odporność na ścieranie oraz niewielką zdolność krycia. Z tych względów nadają się do pomieszczeń pomocniczych, jak składzik czy spiżarnia.

▶ Przed malowaniem

Ściany pokryte świeżym tynkiem są bardzo chłonne, a te wyrównane gładzią gipsową – także zapyłone, dlatego przed malowaniem trzeba je zagruntować. Preparaty gruntujące głęboko wnikają w podłoże, zmniejszają jego nasiąkliwość i wzmacniają je, wiążąc słabo przylegające cząsteczki kruszywa. Na zagruntowanym podłożu farba łatwiej się rozprowadza i ma lepszą przyczepność. Stosowanie gruntu zwiększa ponadto wydajność farb i zapobiega tworzeniu się pęcherzy podczas malowania.

Ściany i sufit gruntuje się raz lub kilka razy niezależnie od chłonności podłoża. Maluje się je

▲ ▶ Preparaty gruntujące (a) poprawiają przyczepność farb i ujednolicają strukturę podłoża, a specjalne farby (b) – akrylowe lub emulsyjne – na uciążliwe plamy izolują je od nowej powłoki

dopiero po pełnym wyschnięciu gruntu, czyli po czasie podanym na opakowaniu preparatu gruntującego.

Stare ściany, na których jest brud, kurz, osady i plamy, trzeba zmyć wodą z niewielką ilością detergentów. Dzięki temu łatwiej będzie je malować, zwiększy się również przyczepność farb do podłoża.

Trudno zmywalne zabrudzenia, takie jak plamy barwne niewiadomego pochodzenia, przebarwienia, zacieki, plamy z sadzy, nikotyny, oleju itp. przed końcowym malowaniem warto zamalować farbą emulsyjną, aby odizolować je od nowej powłoki.

Kosztują 2,5–3 zł za liter. Najszersze jest zastosowanie **farb do wnętrza ze średniego przedziału cenowego**, które można nabyć za 8–10 zł za liter. Farby **najdroższe – 15–25 zł za liter** – są przeznaczone głównie do obiektów użyteczności publicznej, np. hoteli, w których od powłok malarskich wymaga się szczególnej trwałości, a także spełnienia rygorystycznych wymogów higienicznych. Powyższe ceny dotyczą farb białych. Kolorowe są droższe – te ze średniej półki

▼ Ściany maluje się dopiero po pełnym wyschnięciu preparatu gruntującego, czyli po czasie wskazanym przed producenta w informacji znajdującej się na opakowaniu tego preparatu

kosztują między 10 a 45 zł za liter, a ich cena zależy od ilości barwnika.

Zanim kupimy farbę, powinniśmy **obliczyć powierzchnię do malowania: ile metrów kwadratowych ma sufit, a ile ściany (po odjęciu od wyniku powierzchni okien i drzwi) i jeśli będzie się malować dwukrotnie, pomnożyć wyniki przez dwa**. Potrzebną ilość farby obliczymy, korzystając z informacji na opakowaniach, na których zawsze podana jest jej wydajność, czyli ile metrów kwadratowych

można pokryć 1 litrem farby (lub na ile metrów kwadratowych wystarcza opakowanie). Warto do tego dodać 0,5–1 litra na zapas.

Przeciętna wydajność 1 litra farby wynosi 10–12 m², ale jest to zależne od gładkości lub chłonności ścian. Farby są dostępne zwykle w opakowaniach 1, 2, 3, 5 lub 10 litrów.

Która farba do jakiego wnętrza?

W **pokojach, sypialni i gabinecie** zaleca się stosować farby o wysokiej paroprzepuszczalności: wtedy ściany łatwo pochłaniają i oddają parę wodną, co zapewnia dobry i zdrowy klimat we wnętrzach. Takie wymogi spełniają **farby akrylowe**, czyli farby wodorozcieńczalne o spoiwie żywicznym. Mają bardzo dobrą zdolność krycia – czasem wystarczy jedna warstwa, aby ściana zyskała odpowiedni kolor; są trwałe i odporne na zabrudzenia. Pomalowane nimi ściany można delikatnie zmywać wodą z niewielkim dodatkiem detergentów. Można nimi malować wszystkie rodzaje podłoży, czyli beton zwykły i porowaty, tynki cementowe, cementowo-wapienne, żywiczne,

Przeciętna wydajność 1 litra farby wynosi

10–12 m²

ale jest to zależne od gładkości lub chłonności ścian.

Farby są dostępne zwykle w opakowaniach

1–10 litrów

ft. Akzo Nobel

▲ Farby do kuchni i łazienek mają specjalne właściwości, dzięki czemu są odporne na wilgoć, uszkodzenia oraz mycie środkami czystości

gipsowe, ceglane, płyty gipsowo-kartonowe, drewno. Nadają się od razu do malowania, nie trzeba ich rozcieńczać, zwykle są matowe. Rozpuszczalnikiem w nich jest woda, więc malowanie nie wiąże się z przykrym zapachem. Powłoki z farb akrylowych mogą pokryć niewielkie rysy.

Kuchnia, łazienka i pralnia

Do pomieszczeń tych przeznaczone są farby odporne na wilgoć i na szorowanie z użyciem środków czystości, czyli **farby lateksowe** i **akrylowo-lateksowe**, zawierające kauczuk. Takie farby mają małą chłonność tłuszczów i wysoką paroprzepuszczalność. Pokrywa się nimi ściany otynkowane, betonowe, ceglane,

▼ Po pomalowaniu ścian można je ozdobić różnymi naklejkami

ft. Bechers

ft. Dekorati

▲ Malując pokój możemy poeksperymentować z wprowadzeniem kilku barw

pokryte płytami gipsowo-kartonowymi i drewnem.

Farby lateksowe są droższe od akrylowych, ale od nich znacznie trwalsze. Pomalowane nimi ściany są odporne na ścieranie, zmywanie i na wilgoć, zatem nadają się na ściany wymagające częstego zmywania.

▼ Farbą strukturalną lub tynkiem ozdobnym można malować również półki z płyty g-k

ft. Dekorati

Do kuchni i łazienek polecane są również farby **wynylowe** – tworzą gładką, łatwo zmywalną powłokę. Warto wiedzieć, że mają mniejszą paroprzepuszczalność niż farby akrylowe; po wyschnięciu ich powłoka jest elastyczna i dobrze trzyma się podłoża, więc jest odporna na uszkodzenia. Ściany poma-

► Pokój dla dzieci

Sz szczególnie polecane są **farby akrylowe**, ponieważ mają zwiększoną odporność na uszkodzenia mechaniczne. W pokoju dziecka łatwiej o zabrudzenie ścian niż w innych pomieszczeniach, dlatego najlepsze są farby, z których łatwo zabrudzenia usunąć. Warto wiedzieć, że błyszczącą powierzchnię łatwiej jest wyczyścić, więc **ściany dziecięcego pokoju warto pomalować farbą półmatową lub błyszczącą. Do wielokrotnego czyszczenia najlepiej nadają się farby lateksowe.** Można też przyjąć inną zasadę – ponieważ ściany w pokoju dla dzieci trudno uchronić przed malarskimi zapędami pociech, można wybrać tańsze farby akrylowe i pokój dziecięcy odnawiać w miarę potrzeb – częściej niż inne pomieszczenia.

Uwaga! Jeśli dziecko ma alergię, farby powinny być hipoalergiczne, które nie zawierają substancji uczulających.

► Wybierając odpowiedni kolor, należy pamiętać, aby na własną rękę nie kolorować farby, ponieważ nieodpowiednie pigmenty mogą zniszczyć jej strukturę

foto: Beckers

lowane tymi farbami są odporne na kwasy i alkalia.

Sień, przedpokój i korytarze

Ściany tych pomieszczeń są szczególnie narażone na uszkodzenia i zabrudzenia, więc najlepiej pokryć je farbą umożliwiającą częste zmywanie, np. **akrylowo-lateksową.** Dobrym rozwiązaniem będzie również pomalowana powłoką lateksową tapeta z włókna szklanego.

W pomieszczeniach gospodarczych wystarczające i ekonomiczne będzie zastosowanie tanich farb emulsyjnych, gdyż i tak ich ściany wymagać będą częstego odnawiania. Warto jednak rozważyć także zastosowanie farb odpornych na zmywanie i szorowanie.

Warto wiedzieć, że jeśli ściany są w dobrym stanie, można wybrać farbę półmatową, a jeśli nierówne, to lepiej kupić matową, która ukryje wszelkie nierówności.

Zamiast zwykłych farb...

Farby strukturalne.

Nadają ścianom różne faktury – zależnie od rodzaju używanych narzędzi i od techniki nanoszenia farby.

foto: Dolina Nidy

Farbami takimi można pokrywać nierówne tynki, ale warto wiedzieć, że całe pomieszczenie tak wykończone mogłoby się wydać przytłaczające: dobrze wygląda natomiast ozdobiona w ten sposób jedna ściana – na przykład w pokoju dziennym czy holu.

Tynki ozdobne. Są to gotowe masy, można je stosować na podłoża betonowe, tynki cementowe i cementowo-wapienne – także

malowane farbą olejną (pod warunkiem że się nie łuszczy i nie odchodzi); taką pomalowaną powierzchnię wystarczy zmatowić i przemyć. Warto wiedzieć, że po nałożeniu na ścianę maskują nierówności i uszkodzenia powierzchni.

Do tynków ozdobnych należą **stiuki:** przez odpowiednią technikę barwienia i zacierania nadaje się im wygląd kamienia naturalnego, najczęściej marmuru. Nakłada się je na otyn-

► Wypełnianie ubytków

Niewielkie ubytki, rysy i pęknięcia ścian można zaszpachlować gipsową masą szpachlową, lub gipsem budowlanym. Ściany przeznaczone do odnawiania trzeba oczyścić szczotką, odpylić i odtłuścić. W zależności od składu i rodzaju preparatów przeznaczonych do naprawiania uszkodzeń, wypełniane miejsca powinny być suche lub lekko zwilżone. Szpachlowanie przeprowadza się warstwami: kolejną nakłada się po wyschnięciu pierwszej. Grubość jednorazowo nakładanej warstwy wypełnienia powinna być zgodna z instrukcją podaną na opakowaniu. Warto wiedzieć, że masy gipsowe nie należy stosować w pomieszczeniach o wilgotności powietrza powyżej 70% (np. pralnie, łaźnie). W kuchniach i łazienkach można je stosować pod warunkiem, że jest tam sprawna wentylacja.

foto: Atlas/Gipsar

Dylematy

kowane powierzchnie (także krzywoliniowe, np. słupy o przekroju kołowym). Jest to drogi sposób wykańczania, stosowany na pojedyncze ściany lub detale.

Narzędzia do malowania

Do malowania ścian i sufitów najczęściej używa się wałka lub pędzla – warto kupić co najmniej dwa: duży do powierzchni i mały – do wykończeń.

Wałki. Do malowania dużych płaskich powierzchni farbami emulsyjnymi najlepszy jest wałek. Nawet osoby niedoświadczone mogą nim pomalować ściany szybko i dokładnie.

Do farb wodorozcieńczalnych używa się zarówno wałków z tworzyw sztucznych, jak i naturalnych, a jeśli podłoże jest chropowate – wałków z dłuższym runem, które

▼ ▼ Farby dekoracyjne pomogą urozmaicić wygląd ścian

foto: Sunset

foto: Sunset

foto: Topex

foto: Topex

▲ Gładkie powierzchnie najlepiej uzyskać, malując wałkiem z krótkim włosiem, do farb strukturalnych lepiej jest użyć wałka z dłuższym włosiem

dobrze rozprowadzą farbę w zagłębieniach. Optymalna szerokość wałka to 15–18 cm. Do wałka trzeba dokupić kuwetę odpowiedniej szerokości.

Pędzle. Płaskie zwykle służą do malowania ścian i sufitów w narożnikach oraz powierzchni wokół gniazdek elektrycznych i grzejników. Pędzle szerokie **płaskie, zwane ławkowcami**, służą do malowania ścian i sufitów farbami akrylowymi i do gruntowania podłoża; osobom mniej doświadczonym w malowaniu trudniej jest się nimi posługiwać. Pędzle **ścięte skośnie** są najbardziej ergonomiczne – dobrze maluje się nimi odcięcia pod sufitem, w rogach ścian, wokół ościeżnic i drzwi. Pędzle **okrągłe** służą do malowania stolarki okiennej, rur i grzejników.

▲ Przed malowaniem nowy pędzel należy umyć w wodzie z mydłem, wypłukać i wysuszyć; w ten sposób usuwa się z niego pył i luźne włosy

Malujemy

Najpierw maluje się sufit: rozpoczyna się od okna, a jeśli jest ich kilka, to od strony najbardziej nasłonecznionej. Pierwszą warstwę należy nakładać równoległe do okna, a drugą prostopadle. Ściany maluje się dopiero po wyschnięciu sufitów. Najlepiej zacząć od malowania narożników małymi wałkami, a pozostałą powierzchnię pomalować dużym wałkiem o takiej samej długości włosów, jak w przypadku małego wałka. Pierwszą warstwę nakłada się ruchem krzyżowym od góry do dołu, a po zamalowaniu całej powierzchni nakłada się jeszcze raz farbę – od góry do dołu, prostopadle do podłogi. Koszt malowania to robocizna 5–10 zł za m² + koszty materiałów, które są zależne od ilości i rodzaju farby.

Podsumowanie

Gdy zastosujemy odpowiednie farby do funkcji pomieszczenia, nie będziemy musieli po dwóch, trzech latach ich ponownie malować. Jeśli w sklepie ciężko będzie zdecydować, która konkretną farbę kupić, to warto wybrać wyrób uznanego i sprawdzonego producenta. ■

INFO RYNEK - Ile kosztuje odnowienie ścian?

MATERIAŁY

preparaty gruntujące: **od 7 zł/l**
farby akrylowe: **od 5 zł/l**
farby akrylowo-lateksowe: **od 9 zł/l**
farby lateksowe: **od 11 zł/l**
farby winylowe: **od 4 zł/l**
farby strukturalne: **od 16 zł/m²**

tynki ozdobne: **od 10 zł/kg**
(wydajność 2–2,5 kg/m²)
stiuki: **25–40 zł/kg**

ROBOCIZNA

wypełnienie ubytków ścian: **ok. 10 zł/m²**
położenie tynku:

– standardowego: **ok. 15–25 zł/m²**
– ozdobnego: **ok. 20–40 zł/m²**
położenie gładzi: **ok. 10–20 zł/m²**
położenie farby strukturalnej: **od 20 zł/m²**
położenie stiuku: **100–250 zł/m²**
malowanie: **5–10 zł/m²**

PRZYDATNE ADRESY

AKZO NOBEL 22 321 20 20 www.akzonobelcoatings.pl
ALPOL GIPS 41 372 11 00 www.alpol.pl
BECKERS 22 310 95 55 www.beckers.pl
BENJAMIN MOORE 22 851 00 09 www.benjaminmoore.pl

BOLIX 33 457 06 00 www.bolix.pl
DECODORE 22 395 52 25 www.decodore.pl
DEKORAL 800 113 311 www.dekoral.pl
DULUX 800 120 277 www.dulux.pl

– ceny brutto –